

Odrowąż-Pieniążek, Janusz

Z prac Międzynarodowego Komitetu Muzeów Literackich ICLM - ICOM

Muzealnictwo 35, 113-115

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z PRAC MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU MUZEÓW LITERACKICH ICLM — ICOM

XIV DOROCZNE SPOTKANIE ICOM-ICLM W HELSINKACH W 1991 ROKU

Od 2 - 8 września 1991 r. odbyło się w Helsinkach 14. doroczne spotkanie i konferencja Międzynarodowego Komitetu Muzeów Literackich. Zostaliśmy zaproszeni przez Kaarinę Lampenius, dyrektora Archiwów Literackich Fińskiego Towarzystwa Literackiego. Obok naszej konferencji, w tym samym czasie odbyło się w Helsinkach spotkanie Międzynarodowej Rady Archiwów i Komitetu do spraw Archiwów Literackich i Artystycznych (ICA/CLA). Przeprowadzono połączone konferencje z udziałem również naszego komitetu, w których wzięło udział około 40. uczestników z 17. krajów położonych na 3. kontynentach. Na wspólnej sesji, CLA przedstawiła projekt publikacji „Międzynarodowego przewodnika po archiwach artystyczno-literackich zlokalizowanych w muzeach, bibliotekach i placówkach archiwistycznych”. Przeprowadzono dyskusję, czy projekt ten może zostać skoordynowany z ICOM-owskim „Międzynarodowym informatorem muzeów literackich i memorialnych”. Pani Lampenius, jako członek obu komitetów, wyraziła zgodę na reprezentowanie ICLM w Grupie Roboczej, p. Taxner z Węgier, obiecał również swoje poparcie dla tego projektu.

Temat dorocznej konferencji ICLM brzmiał „Wystawy literackie jako czynnik inicjujący muzea literackie”. Niektórzy nasi członkowie przygotowali referaty. Okazało się, w dość nieoczekiwany sposób, że bardzo niewiele muzeów zostało zorganizowanych jako rozszerzenie pierwotnej wystawy literackiej. Najlepszym przykładem tego trybu działania wydaje się być Muzeum Lwa Tołstoja w Moskwie. Mówiła o tym p. Lidia Liubimowa w swoim referacie.

Temat „Przyszłość i teraźniejszość muzeów literackich” omawiany był jako poboczny i dotyczył przede wszystkim problemów związanych ze współczesnością. Zebrani doszli do wspólnego wniosku, że zarówno we wschodnich jak i zachodnich krajach, muzea literackie stoją w obliczu poważnych problemów.

Przegląd referatów przedstawionych w Helsinkach (w porządku alfabetycznym)

Magdalena Aliau (Muzeum Historyczne Prowincji Rosario, Argentyna): „Problemy centralnej inwentaryzacji i opracowania dokumentów osobistych w literackich archiwach, muzeach i bibliotekach”. Samar N. Bhowmik (Muzeum Tagore w Kalkucie): „Pokaz w muzeum literackim”. Zinaida Bonami (Państwowe Muzeum Puszkina w Moskwie): „Muzeum literackie na tle zmian”. Fernec Botka (Muzeum Petöfiiego w Budapeszcie): „Wystawa czy zbiory? Problemy priorytetów w zakładaniu muzeów literackich”. Jacqueline Delaporte (Wiejski Dom Pierre'a Corneille'a):

Zarząd ICLM, członkowie Prezydium i Komitetu Doradczego spotkali się dwukrotnie w czasie konferencji, a 6 września przeprowadzono doroczną sesję. W swoim referacie Przewodniczący podkreślił konieczność utrzymania działalności Komitetu ICLM, pomimo trudności pracy wynikających ze zmieniającej się sytuacji politycznej i trudności finansowych.

Przedyskutowano również problem przyszłej struktury Zarządu. Aby zmniejszyć koszty spotkania, wysunięto propozycję rozwiązania trzyosobowej grupy doradczej, powołanej w Hadze w 1989 r. w celu wsparcia w latach 1989-1992 pięciu niezbyt doświadczonych członków Zarządu. W latach 1992-1995 Zarząd będzie więc się składał wyłącznie z 5 członków, którzy zostaną wybrani w Quebec w Kanadzie. Zgodnie z przepisami ICOM, w Helsinkach wysunięto kandydatury na członków Zarządu: Wolfgang Barthel (Muzeum Kleista we Frankfurcie n/Odrą, Niemcy) jako sekretarz; Aleksander Krein (Muzeum A.Puszkina w Moskwie, Rosja); Judith Meyer-Petit (Muzeum Balzaca w Paryżu, Francja); Janusz Odrowąż-Pieniążek (Muzeum Literatury im. Mickiewicza w Warszawie, Polska) i Niels Oxenvad (Muzeum Andersena w Odense, Dania), jako przewodniczący. Wobec znacznych kosztów członków ICLM, które by musieli ponieść w uczestniczeniu w Konferencji Generalnej ICOM w Quebecu, postanowiono zorganizować „alternatywne” spotkanie ICLM w Europie. Dr Kneidl z Muzeum Literatury Czeskiej wysunął propozycję przeprowadzenia spotkania i konferencji w Pradze. (patrz rozdział „Spotkanie Zarządu”).

Zgodnie z przyjętą procedurą konferencji ICLM, spotkaniu w Helsinkach towarzyszyły wycieczki do położonych w Helsinkach i okolicach miejsc interesujących zarówno członków ICLM jak i CLA. Odwiedzono Dom Kekkonena (zmarłego prezydenta Finlandii), jak również domy poświęcone kompozytorowi J. Sibeliusowi i poecie J.L. Runebergowi.

„Stworzenie i działalność XIX-wiecznego muzeum literackiego. Muzeum Corneille'a w Petit-Couronne”. Pierre-Jean Foulon (Muzeum królewskie w Mariemont): „Wystawa «Książka inna» w Muzeum królewskim w Mariemont, w Belgii. Związki sztuki i literatury w społeczności francuskiej w Belgii”. Sarah Fox-Pitt (ICA/CLA): „Międzynarodowy przewodnik po archiwach literackich i artystycznych”. Jacques Grimard: „Standaryzacja i opis archiwów”. Pravoslav Kneidl (Muzeum Literatury narodowej w Pradze): „Bez tytułu — o muzeum literatury czeskiej na Stra-

go kompozytorowi są w o wiele większym stopniu zbliżone do celów i metod pracy muzeum poświęconego poecie, niż muzeum muzycznego. To ostatnie skupia swoją uwagę przede wszystkim na instrumentach, nie zaś na „życiu i pracy”, które jest typową domeną muzeum literackiego.

Wybory zarządu ICLM na lata 1992-1995 przeprowadzono w głosowaniu tajnym, z komisją skrutacyjną w składzie: Göran Söderström i Ernö Taxner. W wyniku głosowania ponownie wybrani zostali: Aleksander Krein (Federacja Rosyjska), Janusz Odrowąż-Pieniążek (Polska), Niels Oxenvad (Dania) — jako przewodniczący, ponadto w skład zarządu wybrani zostali: Judith Meyer-Petit (Francja) i Wolfgang Barthel (Niemcy) — jako sekretarz.

Po przeprowadzeniu wyborów przewodniczący podziękował ustępującym członkom Zarządu (dr. Manuelowi Lichtwitzowi, sekretarzowi i Sigemi Nakagawa) oraz członkom rozwiązanego w 1991 r. Komitetu Doradczego (Ernö Taxnerowi, Göranowi Söderströmowi i Dieterowi Eckardowi).

Przeprowadzono tradycyjne wycieczki ICLM, mimo, że w pewnym stopniu tegoroczna konferencja nosiła improwizowany charakter. Odwiedzono Muzeum Louisa Hémona w Péribonka, (ok. 300 km na

północ od Quebecu), gdzie gorące przyjęcie przybyłym zgotowała kierownik Muzeum pani Josée Boucard. Muzeum to poświęcone jest francuskiemu pisarzowi Louis Hémon (1880-1913), który po doświadczeniach kilkumiesięcznej pracy w tej właśnie wsi napisał w 1913 r. (wydaną w Paryżu po pierwszej wojnie światowej) wznowianą dziesiątki razy i tłumaczoną na wiele języków powieść „Maria Chapdelaine”, gdzie na kanwie ciężkiego życia kanadyjsko-francuskich osadników-karczowników w okolicach jeziora Saint-Jean, stworzył wybitne dzieło literackie wyrażające mit francuskiej Kanady. Obecne Muzeum Hémona w Péribonka wzbogacone o przekazane po śmierci córki pisarza eksponaty, pochodzące z Francji i Anglii, prezentuje się interesująco. W ciekawie skonstruowanym pawilonie wystaw czasowych eksponowana jest wystawa poświęcona dwudziesto-wiecznym pisarzom francuskiej Kanady zajmującym się tematyką osadnictwa na tych ziemiach.

Członkowie ICLM uczestniczyli także w posiedzeniach plenarnych i wycieczkach do muzeów przewidzianych w planach 16 Konferencji Generalnej ICOM, o czym pisze w bieżącym numerze „Muzealnictwa” prof. dr Zdzisław Żygulski jun.

Oprac. Janusz Odrowąż-Pieniążek

Wszystko w Muzeum Literaturnym polszczyźnie
się duchowość surowy — a „długość czasu”
wielkiego świata. Iub — by użyć sformułowania
z innego słynnego tekstu Schlegla — paradygmat, jak
długość się, między rzeczywistością.
W sali prewencji, nazwanej „Autografy”, eks-
ponowano cytat jak wyglądał. Czasami miały się
w historii. Karta drżna, zmieszana z kolorem. Wzrost
wzrost, nie udało się widać, jakie, widać, widać,
nie trochę głębiej, trochę dalej, wzrostem u głębi, jak
nieco z bólem, nieco problem... Jest to więc opowieść
o miłośkach, lecz miłośkach, niejaką, niejaką, niejaką,
niechże wyjdzie, przychodzić z trudem, jak wy-
płyniętu, tuopointy, miły — i tutaj, koniec, ma-
wzrost, umieszczono to za dużo, jest to jeden
z miłośkach, przykładów, kiedy autorzy wyszły
trudną metaforę, chyba narabyt, dostawic.
Tęmiem, kilku, kilku, kilku, kilku, kilku, kilku, kilku,
równie, moży, biologiczne, jak i ikonograficzne. Pien-
wase, dotyczą, osoby, twórcy, „Dobrych” — redykcja,
dom, „Naczelny”, „W kręgu przykładów”, „Pisanie”, „Din-
gie, wypowiedzone, zostały z jego dzieła. „Opracowa-
minęte”, „Dobry”, „Kobieta” — ideal i „długość”

Wzrost, nie udało się widać, jakie, widać, widać,
nie trochę głębiej, trochę dalej, wzrostem u głębi, jak
nieco z bólem, nieco problem... Jest to więc opowieść
o miłośkach, lecz miłośkach, niejaką, niejaką, niejaką,
niechże wyjdzie, przychodzić z trudem, jak wy-
płyniętu, tuopointy, miły — i tutaj, koniec, ma-
wzrost, umieszczono to za dużo, jest to jeden
z miłośkach, przykładów, kiedy autorzy wyszły
trudną metaforę, chyba narabyt, dostawic.
Tęmiem, kilku, kilku, kilku, kilku, kilku, kilku, kilku,
równie, moży, biologiczne, jak i ikonograficzne. Pien-
wase, dotyczą, osoby, twórcy, „Dobrych” — redykcja,
dom, „Naczelny”, „W kręgu przykładów”, „Pisanie”, „Din-
gie, wypowiedzone, zostały z jego dzieła. „Opracowa-
minęte”, „Dobry”, „Kobieta” — ideal i „długość”